

LAUSUNTOKYSELY: Hallituksen esitykset eduskunnalle laeiksi julkisista rekrytointi- ja osaamispalveluista, alueiden kehittämisen ja kasvupalveluiden rahoittamisesta ym. sekä laiksi kotoutumisen edistämisestä

Tervetuloa vastaamaan lausuntokyselyyn I) luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi julkisista rekrytointi- ja osaamispalveluista, laiksi alueiden kehittämisen ja kasvupalveluiden rahoittamisesta ja laiksi yksityisistä rekrytointipalveluista sekä eräiden niihin liittyvien lakien muuttamisesta sekä II) luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi kotoutumisen edistämisestä.

I. Esitys sisältää kolme uutta lakiehdotusta:

1. lakiehdotus: laki julkisista rekrytointi- ja osaamispalveluista
2. lakiehdotus: laki alueiden kehittämisen ja kasvupalveluiden rahoittamisesta
3. lakiehdotus: laki yksityisistä rekrytointipalveluista.

Seuraavat voimassa olevat lait kumottaisiin:

- laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta (916/2012)
- laki työllistymistä edistävistä monialaisesta yhteispalvelusta (1369/2014)
- laki alueiden kehittämisen ja rakennerahastohankkeiden rahoittamisesta (7/2014)
- laki valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi (9/2013)
- laki sosiaalisista yrityksistä (1351/2003).

Lisäksi muutettaisiin työttömyysturvalakia ja eräitä muita lakeja.

II. Esitys laiksi kotoutumisen edistämisestä

Esitys sisältää ehdotuksen laiksi kotoutumisen edistämisestä, joka korvaisi voimassa olevan lain (1386/2010).

Lausuntopyyntöaineistossa on kyselylomake pdf-muotoisena.

Lausunnot pyydetään antamaan 16.6.2017 klo 16.15 mennessä.

Huom! Kyselyn avovastaus-kenttien enimmäispituus on 4000 merkkiä. Mikäli tämä ei riitä, voitte lähettää lausuntonne myös sähköpostitse osoitteeseen kirjaamo@tem.fi .

Kyselyyn vastaamista ei ole mahdollista välillä keskeyttää, vaan kyselyyn on vastattava kerralla. Kyselyssä ei myöskään pysty palaamaan taaksepäin aiemmalle sivulle tarkistamaan tai muuttamaan vastausta sen jälkeen kun "Seuraava"-painiketta on painettu. Kysely on suomenkielinen, mutta vastaukset voi antaa myös ruotsiksi.

Vastauksen lähettäminen: Kun vastaus on valmis, paina kyselylomakkeen lopussa olevaa "Lähetä" -painiketta. Tämän jälkeen kyselystä aukeaa "Kiitos-viesti", mikä osoittaa, että vastaus on lähtenyt onnistuneesti.

Ole ystävällinen ja kirjoita sähköpostiosoitteesi:

TAUSTATIEDOT

1) * Vastaajataho

- kunta
- maakunnan liitto
- muu kuntayhtymä tai kuntien yhteistoimintaelin
- julkisomisteinen yhtiö
- ministeriö
- ELY-keskus
- TE-toimisto
- aluehallintovirasto (AVI)
- muu valtion viranomaisen
- järjestö
- joku muu, mikä

2) * Vastaajatahon virallinen nimi

Lappeenrannan kaupunki

Vastauksen kirjaajat:

sanna.natunen@lappeenranta.fi

johanna.vayrynen@lappeenranta.fi

1. Laki julkisista rekrytointi- ja osaamispalveluista

Ehdotetun julkisia rekrytointi- ja osaamispalveluja koskevan lain keskeisenä sisältönä olisi työnhakijan palveluprosessin määrittely (2 luku) sekä niiden rekrytointi- ja osaamispalveluiden määrittely, joita jokaisessa maakunnassa olisi oltava tarjolla (3 luku). Rekrytointipalveluna maakunnan tulisi välittää tietoa osaavan työvoiman saatavuudesta ja työtilaisuuksista, antaa rekrytointiin ja työnhakuun liittyvää neuvontaa sekä yhteen sovittaa työtilaisuuksia ja työnhakijoita. Osaamispalveluna maakunnassa tulisi olla tarjolla ammatinvalinta- ja uraohjausta sekä kasvupalvelukoulutusta. Maakunta voisi lisäksi järjestää muita rekrytointia ja työnhakua tukevia sekä osaamista kehittäviä palveluja. Muista palveluista määriteltäisiin tarkemmin ainoastaan työkokeilu (4 luku). Muutoin palveluiden sisältöä ei määriteltäisi.

3) 1 luku Yleiset säännökset, kommentit:

-

4) 2 luku Työnhakijan palveluprosessi, kommentit:

Kuntien taloudelliset panostukset ja työllisyyttä edistävät palvelut tulee ottaa huomioon työllisyydenhoidon uudelleenjärjestelyissä niin, että kunnilla on jatkossa mahdollisuus maakunnan kanssa sopia vastuista ja velvoitteista. Korkea työllisyys ja työllisyyden edistäminen nousee jatkossakin kuntatalouden keskiöön. On vielä vaikea arvioida nopeuttaako ja laajentaako hallituksen esitys rekrytointi ja osaamispalveluista kuntalaisten työllistyvyyttä eri asiakasyhmissä. Uusi esitetty aktivointimalli saattaa nopeuttaa sellaisten henkilöiden työllistyvyyttä, joilla ei ole varsinaisia työllistymisen esteitä.

Etelä-Karjala on varsin korkean rakennetyöttömyyden aluetta ja alueella on entistä enemmän työttömiä työnhakijoita, joiden työllistyvyyttä tulevilla rekrytointi- ja osaamispalveluilla ei välttämättä voida auttaa. Tähän asiakasryhmään kuuluvat ovat usein vaikeasti työllistyviä työttömiä tai työmarkkinoiden ulkopuolella olevia henkilöitä, joiden työ- ja toimintakyky on tavalla tai toisella alentunut tai joiden osaaminen on puutteellista työmarkkinoiden vaatimuksiin nähden. Näiden syiden vuoksi heidän mahdollisuutensa työllistyä avoimille työmarkkinoille on heikentynyt. Tällä henkilöasiakkaiden erityisryhmällä on suurempi palvelutarve kuin yleensä työttömillä.

Maakuntaudistukseen liittyvissä lakiesityksissä tai palvelujen järjestämiseen liittyvässä keskustelussa ei ole tähän saakka erikseen nostettu esille vaikeasti työllistyvien asiakkaiden palvelujen, palvelukokonaisuuksien tai palveluprosessien erityispiirteitä. Kasvupalvelulakiesityksessä vaikeasti työllistyviin viitataan 19 §:n perusteluissa, jossa mainitaan kasvupalvelujen yhteensovittaminen esimerkiksi sosiaali- ja terveyspalvelujen kanssa. Perusteluissa painotetaan maakunnan ja palveluntuottajan vastuuta palvelujen yhteensovittamisessa. Tavoitteeksi asetetaan, että asiakkaat saavat tarvitsemansa palvelut tarpeidensa mukaisina ja johdonmukaisina kokonaisuuksina siitä riippumatta, minkä nimisestä tai minkä hallinnonalan toimintaan liittyvistä palveluista on kysymys.

Julkisia rekrytointi- ja osaamispalveluja koskevassa lakiesityksessä ehdotetaan, että monialaisen palvelun yhteensovittamisesta ei enää säänneltäisi laissa. Laki työllistymistä edistävästä monialaista yhteispalvelusta kumottaisiin. Esitys jättää maakunnan päätettäväksi, millä rakenteella tai toimintamallilla palvelujen yhteensovittaminen toteutettaisiin.

Lakiehdotuksen 2 luvun 9 §:ssä säädetään velvoite ajankohdasta, jolloin työttömän tarve monialaiseen palveluun olisi viimeistään arvioitava. On hyvä, että lakiesityksessä maakunnat veloitetaan arvioimaan työttömän monialaisen palvelun tarve viimeistään tietyn työttömyysajan tai työmarkkinatukikertymän jälkeen. Tällä sääntelyllä ainakin osittain taataan asiakkaiden yhdenvertaisuus maakunnissa niissä tilanteissa, joissa asiakkaat tarvitsevat palvelujen yhteensovittamista ja monialaista palvelua. Nykyinen TYP-laki asettaa työttömyyden pituuteen tai työmarkkinatuen kertymään liittyvät kriteerit TYP-asiakkuudelle. Näin ollen voimassa oleva lainsäädäntö ei mahdollista varhaisen puuttumisen toimintamallin toteuttamista. Ehdotetussa laissa poistetaan asiakaskriteerit ja mahdollistetaan asiakkaan ohjaaminen monialaiseen palveluun palvelutarpeen mukaan heti työttömyyden alettua.

Lakiesityksen 2 luvun 6 §:ssä säädetään että asiakkaan työnhaku päättyy, mikäli hän ei vähintään seitsemän päivän välein ilmoita siihen tarkoitettuun verkkopalvelussa työnhaustaan tai työnhakuun liittyvistä toimista. Painavasta syystä voidaan hyväksyä myös muu kuin verkkopalvelussa tehty ilmoittaminen. Työnhakija-asiakkaan palveluprosessia on viime vuosina viety siihen suuntaan, että vältetään turhaa asiointia ja byrokratiaa. Periaatteena on ollut luottaa asiakkaaseen. Toteutuessaan mainittu pykälä palauttaa palveluprosessin kontrollointiin ja voi lisätä byrokratiaa. Lisäksi ko. sääntely ei huomioi vaikeassa työmarkkina-asemassa olevia asiakkaita, jotka ovat esimerkiksi pitkäkestoisessa työllistymistä edistävässä palvelussa. Heidän osaltaan seitsemän päivän välein veloitettava ilmoittautuminen on turhaa. Epäselväksi jää kenen vastuulle jää huolehtia siitä, että asiakkailla on riittävät valmiudet sähköiseen asiointiin ja asiointiin edellyttämät laitteet ja asiointitunnukset.

Lappeenrannan kaupunki pitää työnhakijoiden aktiivisuuteen kannustamista sinänsä hyvänä ja kannatettavana asiana. Kahdentoista työpaikan hakeminen kolmen kuukauden aikana alueilla, joissa työpaikkoja ei ole tarjolla, saattaa kuitenkin olla epärealistinen vaatimus ja voi myös muuallakin johtaa siihen, että työnhakijat tehtailevat näennäishakemuksia, mutta eivät saa viranomaisilta tarvitsemiaan työhakua tukevia palveluja. Työnantajat saattavat kyllästyä kasvaviin hakijamääriin ja hakijoihin, jotka tehtailevat hakemuksia ilman motivaatiota. Vaarana on, työnantajat siirtyvät hakemaan työntekijänsä muualta kuin työvoimaviranomaisen kautta ja piilotyöpaikkojen osuus kasvaa.

Ehdotetussa laissa ei enää säänneltäisi työllistymissuunnitelmasta. Maakunta harkitsee, millä tavoin ja minkälaisin välinein se järjestää palveluista sopimisen. Asiakkaan yhdenvertaisen kohtelun ja palvelun

laadun takaamiseksi suunnitelmasta tulisi kuitenkin säännellä laissa. Nykyistä sääntelyä tulisi kehittää siten, että asiakkaille laadittaisiin vain yhdentyypisiä suunnitelmia (esimerkiksi työllistymissuunnitelma). Suunnitelma takaisi osaltaan yhtenäisen palveluprosessin toteutumisen eri maakunnissa. Toisistaan poikkeavat toimintamallit hankaloittavat yhtenäisen palveluprosessin toteuttamisen ja tiedon kulun esimerkiksi niissä tilanteissa, joissa asiakas muuttaa maakunnasta toiseen. Lisäksi vaatimus yhtenäisestä suunnitelmasta takaa tiedonkulun eri palveluntuottajien välillä ja tuo avoimuutta palveluun sekä asiakkaan että palveluntuottajan näkökulmasta. Suunnitelmaan ei tarvitsisi kytkeä työttömyysturvaseuraamuksia, joten se toimisi nimenomaan asiakkaan palveluprosessia ohjaavana välineenä, jolla varmistetaan mm. palvelutarpeen mukaisten palvelujen oikea-aikaisuus.

Esityksen mukaan monialaisen palvelun järjestäminen on maakunnalla ns. omissa käsissään. Näin ollen maakunnalla on mahdollisuus varmistaa vaikeasti työllistyvien asiakkaiden tarvitsevien palvelujen palvelukokonaisuuksien muodostuminen ja oikea-aikaisten palveluketjujen toteutuminen. Maakuntaudistuksen myötä eri palvelujen yhteensovittaminen asiakkaiden tarpeisiin pitäisi helpottaa, koska palvelujen ja palvelukokonaisuuksien suunnittelu ja järjestämisvastuu on yhdellä taholla. Mikäli lait eivät rajaa palvelujen järjestämistä liikaa, on maakunnilla ja palveluntuottajilla mahdollisuus luoda uusia ja innovatiivisia palveluja, jota nykyinen järjestelmä ei ole mahdollistanut. Kun innovatiivisuuteen lisätään mahdollisuus reagoida henkilö- ja työnantaja-asiakkaiden tarpeisiin työmarkkinatilanteen mukaan, pystytään luomaan asiakastarpeisiin paremmin vastaavat palvelut. Monialaisen palvelun järjestämisvastuu jää esityksessä jokseenkin avoimeksi ja sitä tulisi määritellä ainakin lain toimeenpanoa linjaavissa ohjeissa. Hyväksi koettuja käytäntöjä ei tule purkaa, vaan lainsäädäntöä tulee kehittää ja syventää uuteen toimintaympäristöön sopivaksi. Lisäksi olisi tarpeen luoda rahoitusmekanismi, joka mahdollistaa ja turvaa monialaisen yhteistyön.

Maakunnan järjestämiin palveluihin kuuluu olennaisena osana asiakkaiden valinnan vapaus. Vaikeasti työllistyvien asiakkaiden kohdalla tämä tarkoittaa todennäköisesti lisääntyvää palveluohjauksen tarvetta. Näillä asiakkaille tulee taata mahdollisuus tuettuun valinnanvapauteen ja on huolehdittava siitä, ettei asuinkunta aiheuta eriarvoisuutta palvelujen saannin suhteen. Esityksen mukaan työnhaku tulisi päättymään tilanteessa, jolloin työnhakija ei valitse palveluntuottajaa asetetun määräajan puitteissa siitä, kun hänet on ohjattu käyttämään valinnanvapautta. Valinnanvapaus ei voi tarkoittaa sitä, että valinta pitää tehdä yksinomaan itse. Tilanteissa, jos työnhakija ei kykene tekemään valintaa, olisi hyvä turvata ammattihenkilön tuki.

5) 3 luku Rekrytointi- ja osaamispalvelut, kommentit:

Ammatillisen osaamisen kehittämiseen on syntymässä kaksi erillistä rakennetta: OKM:n hallinnonalalle siirretty työvoimakoulutus sekä TEM:n hallinnonalan osaamis- ja rekrytointipalvelut, joita kumpaakin säädellään erillisillä laeilla. Tämä ei ole tarkoituksenmukaista tilanteessa, jossa väestön osaamista tulee tarkastella kokonaisuutena ja kehittää kokonaisvaltaisena prosessina. Työnjako hallinnonalojen välillä tukee vanhanaikaista ajattelua eikä ota huomioon nykytilannetta, jossa työ ja opiskelu limittyvät entistä joustavammin toistensa kanssa. Kasvupalvelulakiluonnos ei tunnista riittävästi sitä, mitä tullaan tekemään OKM:n hallinnonalan ammatillisen koulutuksen reformin myötä. Työttömillä on mahdollisuus hakeutua sekä OKM:n että TEMin hallinnoimaan koulutukseen. Tämä voi vaikeuttaa työttömän kokonaistilanteen hahmottamista. Lisäksi voi syntyä tarpeettomia rinnakkaisia koulutuspalveluja. Miten työvoimakoulutus ja kasvupalvelukoulutus lopulta eroavat toisistaan ja kuinka varmistetaan aikuiskoulutuksen kokonaishallinta, kun koulutusta järjestävät eri hallinnonalat ja maakunnat? Toivottavasti ammatillisen koulutuksen reformi selkeyttää aikuiskoulutusjärjestelmää eikä monimutkaista sitä. Rekrytointi- ja osaamispalvelujen tehokkaan, oikea-aikaisen ja joustavan tuottamisen näkökulmasta keskeistä on, että palvelujen tuottamiseen ei rakenneta turhaa byrokratiaa ja tarpeettomia organisaatorakenteita.

Vaikeasti työllistyvät ovat merkittävä työvoimapotentiaali, joka huomattavalta osin vaikuttaa osaavan työvoiman saatavuuden varmistamiseen. Suurimpina ongelmina vaikeasti työllistyvien työllistymisessä on puutteet heidän ammatillisessa osaamisessaan. Alueiden ja yritysten kilpailukyky ja kasvu voidaan varmistaa vain sillä, että työvoimavarannon osaamisesta pidetään huolta ja kaikki potentiaalinen työvoima on yrityselämän käytössä. Panostuksia tulisi tehdä huomattavasti nykyistä enemmän siihen suuntaan, että työttömyyden vaihtoehtona olisi aina mahdollisuus kehittää omaa osaamistaan. Maakunnassa tulee olla valmius reagoida koulutus- ja valmennuspalveluilla nopeasti työttömien osaamisvajaisiin ja työmarkkinoiden osaamisvaatimuksiin.

Lakiehdotuksessa työvoimapalveluja koskevaa sääntelyä purettaisiin ja maakunta voisi hankkia erilaisia palveluja asiakkaiden tarpeiden mukaan. Tämä mahdollistaa nykyistä paremmin erilaisten palvelujen kehittämisen ja niiden tarjoamisen asiakkaille eikä laki rajoita työllistymistä edistäviä palveluja tarkoittamaan vai tiettyä, laissa määriteltyä palveluvalikoimaa.

6) 4 luku Työkokeilu, kommentit:

-

7) 5 luku Työllistämiselvoite, kommentit:

Maakunnan tulee järjestää 60 vuotta täyttäneille työttömille työnhakijoille mahdollisuus työttömyysturvalaissa tarkoitettuun työllistymistä edistävään palveluun tai palkkatuetuun työhön. Jos tähän ryhmään kuuluva ns. velvoitetyöllistettävä ei työllisty avoimille työmarkkinoille tulee kotikunnan maakunnan osoituksesta järjestää tällaiselle henkilölle työskentelymahdollisuus. Linjaus ei juurikaan eroa nykyinsäädännöstä. Kuntien on mahdotonta jo nykyisinkin arvioida ennakkoon ns. velvoitetyöllistettävien osuutta ja velvoitetyöllistämiseen kohdennettuja määrärahoja. Jotta kunta voi jatkossakin suunnitella työllistämiseen kohdistettavia toimenpiteitä, pitää maakunnan toimittaa arvio mahdollisista velvoitetyöllistämisen piiriin kuuluvista asiakkaista hyvissä ajoin kuntaan talousarviolaadinnan tekovaiheessa (vaikka osa ryhmään kuuluvista työllistyykin avoimille työmarkkinoille tai osallistuu muihin työllistymistä edistäviin palveluihin). Esitys ei myöskään huomio tässä yhteydessä kunnan kapenevaa toimialavalikkoa. Kunnan toimialasta poistuu mm. sosiaali- ja terveystoimi, jossa on perinteisesti ollut hyviä työllistämisen mahdollisuuksia myös työllistämiselvoitteen piiriin kuuluville asiakasryhmille. Talouden näkökulmasta kunnan intressissä ei enää jatkossa ole osoittaa työllistämiselvoitteen piiriin kuuluvia henkilöitä kunnan rahoittaman maakunnan järjestämisvastuun piirissä oleville toimialoille. Maakunnan liikelaitoksella ja mahdollisilla yhtiöillä tulisivatkin olla myös velvoite ko. kohderyhmän työllistämiseen.

8) 6 luku Erinäiset säännökset, kommentit:

-

9) 7 luku Voimaantulo, kommentit:

-

2. Laki alueiden kehittämisen ja kasvupalveluiden rahoittamisesta

Alueiden kehittämisen ja kasvupalveluiden rahoittamisesta annettavalla lailla on tarkoitus siirtää maakunnan liittojen sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten rahoitustehtäviä perustettaville maakunnille ja Uudenmaan kuntayhtymälle. Lisäksi laissa olisi tarkoitus säätää eräistä ministeriöiden myöntämistä tuista. Laki koskisi sekä kansallista varoista että Euroopan unionin varoista myönnettäviä

tukia. Tukimuodot pysyisivät pitkälti nykyisen kaltaisina ja suurin muutos koskisivat tukea myöntäviä tahoja, joita olisivat yleensä maakunnat.

10) 1 Luku Yleiset säännökset, kommentit:

-

11) 2 Luku Yritykselle myönnettävät tuet, kommentit:

Muutos tuki-instrumenteista kohdistuu pääasiassa starttirahaan, jonka status muuttuu aikaisemmasta alkavan yrittäjän toimeentulon turvaamisesta selkeästi yritystueksi. Starttirahaa myönnetään jatkossa yrityksille (Y-tunnus). Perusteluissa ei kuitenkaan ole arviota tämän muutoksen vaikutuksista tuki-instrumentin vaikuttavuuteen, kohdentumiseen tai volyyymiin. Starttirahan tulisi jatkossa olla toimialariippumaton ja kasvuun tähtäävä mutta kansainvälistymisen osalta tulisi olla väljyyttä.

12) 3 Luku Voittoa tavoittelemattomalle oikeushenkilölle myönnettävät tuet kehittämis- ja investointitoimintaan, kommentit:

Kehittämissyhtiöt ovat voittoa tavoittelemattomia organisaatioita, eivätkä ne toimi markkinoilla. Kyseessä on kuntien tapa organisoida oman elinkeinopolitiikkansa toteuttamista ja kuntien välistä yhteistyötä. Kuntien kehittämissyhtiöt tulisi rinnastaa tuen saajina kuntiin, eikä niille myönnettyssä tuessa synny kiellettyä valtiontukea.

Pykälä 9 maakunnan myöntämät tuet: pykälän 1 momentista puuttuu tuettavista toimista alueen kuntien välisen yhteistyön edistämistä koskevat kehittämissyhtiöt ja yritystoimintaa edistävien organisaatioiden hanketoiminta. Yksityiskohtaisissa perusteluissa nämä ovat kuitenkin mainittu ja siten ne on lisättävä myös pykälään.

Toteutettava kasvupalvelu-uudistus ei riittävästi tunnista tarvetta kaupungin yrityspalveluiden/kehittämissyhtiö – maakunta/valtakunta akselin yhteistyölle. Julkisia yrityspalveluja tulee tarkastella kokonaisuutena, jossa kehittämissyhtiöiden työ yhdyspintana yrityksiin tunnustetaan osana palveluiden tarjontaketjua. Kasvupalveluiden järjestäjällä tulisi olla mahdollisuus kohdentaa rahoitusta esim. sopimusperusteisesti kehittämissyhtiöissä tehtävään yritysten ohjaukseen yritysten kasvua tukevien kasvupalveluiden käytössä.

13) 4 Luku Palkkatuki, kommentit:

Alueiden kehittämistä ja kasvupalveluiden rahoittamista koskevassa lakiluonnoksessa palkkatukea koskeva sääntely on teknisesti muokattu versio nykyisistä säännöksistä eikä siitä aseteta painopisteeksi vaikeasti työllistyvien työllistämistä, jolla voitaisiin turvata vaikeassa työmarkkina-asetelmassa olevan asiakasryhmän työllistämisen ensisijaisuus, päätettäessä työllistämismäärärahojen käytöstä.

14) 5 Luku Tuen hakeminen, myöntäminen ja maksaminen, kommentit:

Palkkatuen hakemista koskeva sääntely on esitetty säilyvän entisellään. Tukea on haettava ennen palkkatuen perusteena olevan työsuhteen alkamista. Yrityksille tämä käytäntö on osoittautunut usein kankeaksi ja palkkatuki vastaa huonosti yritysmaailman nopeisiin rekryointitarpeisiin. Tältä osin tulisivat harkita säännöksen muuttamista vastaamaan paremmin yritysmaailman tarpeita myös takautuvasta

hakumenettelystä. Vaikuttavuudeltaan yrityksessä suoritettu palkkatukijakso on todettu monessa selvityksessä olevan tehokkain tapa pysyvään työllistymiseen.

15) 6 Luku Tuen palauttaminen ja takaisinperintä sekä maksatuksen lopettaminen, kommentit:

-

16) 7 Luku Euroopan unionin rakennerahastoja koskevat erityissäännökset, kommentit:

Pykälä 49 tuen myöntämisen yleiset edellytykset: voimassa olevaan lainsäädäntöön verrattuna pykälän sisältö on pistetty uuteen järjestykseen ja lisätty oheinen teksti: ” Rakennerahastoista rahoitettavan hankkeen on oltava...ja sen on noudatettava kumppanuussopimuksen mukaista käyttötarkoitusta.” Em. lisäykselle ei löydy tarkempaa perustelua. Ohjelman tavoitteiden toteutuksen tulisi olla riittävä peruste hankkeen rahoitukselle. Ohjelma ei voi myöskään olla ristiriidassa kumppanuussopimuksen kanssa.

17) 8 Luku Erinäiset säännökset, kommentit:

Esityksessä ehdotetaan, että työllisyyspoliittisesta avustuksesta ei jatkossa säädettäisi lailla. Vuonna 2016 työllisyyspoliittista avustusta myönnettiin 215 hankkeelle yhteensä noin 22,8 miljoonaa euroa.

Hanketoimijan kannalta työllisyyspoliittinen avustus on osa hankemuotoisen rahoituksen kokonaisuutta. Tämä näkyy erityisesti niiden toimijoiden kohdalla, jotka ovat saaneet samaan tai samankaltaiseen toimintaan rahoitusta peräkkäin eri rahoituslähteistä (Euroopan Sosiaalirahasto, RAY). Pienten toimijoiden kannalta työllisyyspoliittinen avustus on ollut muita parempi vaihtoehto sen muita avustusmuotoja kevyemmän hallinnoinnin vuoksi. Monet kolmannen sektorin toimijat jotka vastaavat jo nyt pitkälti vaikeimmassa työmarkkina-asemassa olevien palveluista ovat ajautuneet taloudellisiin vaikeuksiin. Rakennetyöttömyys ei ole poistumassa ja myös jatkossa on tarve toimijoille, jotka pitkäjänteisesti työskentelevät ko. asiakasryhmän kanssa. Kunnilla ja tuskin maakunnallakaan on mahdollisuus korvata työllisyyspoliittisen avustuksen tuomaa lovea kolmannelle sektorille.

18) 3. Laki yksityisistä rekrytointipalveluista. Kommentit:

-

19) 4. Laki sosiaalisista yrityksistä annetun lain kumoamisesta. Kommentit:

-

5. Laki työttömyysturvalain muuttamisesta

Työttömyysturvalain keskeisimmät muutokset koskevat työttömyysturvajärjestelmän toimeenpanoon liittyvien tehtävien siirtämistä TE-toimistoilta työttömyyskassojen, Kansaneläkelaitoksen ja maakuntien hoidettavaksi. Tehtävien siirtämisestä säädettäisiin pääosin 11 – 14 luvussa.

Lisäksi työttömyysturvan seuraamusjärjestelmää muutettaisiin siten, että keskeistä jatkossa olisi työnhakijan aktiivisen työnhaun seuraaminen. Tätä koskevat säännökset olisivat pääosin 2 a luvussa.

20) 1 luku Yleiset säännökset, kommentit:

Kokonaisuutena on hämmäntävää, että työttömyysturvalakia muutetaan nyt monella eri tavalla. Vaikuttaa siltä, että eri lakimuutokset eivät riittävästi nivoudu toisiinsa, eikä niissä suunniteltuja muutoksia ole sovitettu yhteen. Esityksessä mukana oleva lakiesitys on tehty vanhan lain perusteiden mukaan, vaikka tällä hetkellä lausuttavana olevissa esityksissä sitä ehdotetaan muutettavaksi siten, että muutoksilla on merkitystä nimenomaan työttömyysturvalain sisältöön. Tästä syystä on hyvin vaikea esittää minkäänlaisia arvioita tästä esityksestä.

Sääntelyssä työnhakijan oikeudet ovat poistuneet käytännössä työttömyysturvalain sääntelystä kokonaisuudessaan ja tilalle on tullut suuri määrä velvollisuuksia. Sama ilmiö näyttäytyy myös kasvupalvelulain kirjoitusmuodossa.

Lakiesityksen mukaan laissa ei enää säänneltäisi asiantuntija-arvioinneista. Sääntelyssä on hyvä, joustava määrittely siitä, että palveluksi voidaan lukea myös muita kuin työkokeilua, kutya ja erilaisia koulutuksia, mikäli järjestämisvastuullinen taho katsoo sen tarpeelliseksi. Määrittelyssä on kuitenkin rajattu pois työkyvyn ja työkyvyn selvittämiseksi tarkoitettu palvelu, mikä ei ole tarkoituksenmukaista. Tämä tarkoittanee sitä, että TE-palveluna ei voida enää lainkaan järjestää työkyvyn kartoituksia yms., joista maksettaisiin kulukorvauksia työnhakijalle. Käytännössä työkyvyn selvittäminen kuuluu hyvin monen palvelun järjestämiseen, eikä ole tarkoituksenmukaista, että maakunnan järjestämät kasvupalvelut eivät voisi olla kokonaisia, eheitä palveluprosesseja. Työ- ja toimintakykyyn liittyvät ongelmat ovat osaamisen puutteiden ohella toinen merkittävä työllistymistä rajoittava tekijä. Maakunnallisissa palveluissa tulisi huomioida työ- ja toimintakykyä arvioivien ja kuntoutuspalvelujen kokonaisuus. Tällöin tarkoitetaan työttömien terveydenhuollon palvelujen turvaamista sekä työllistymiseen ja urasuunnitteluun liittyvien työ- ja toimintakyvyn ongelmien tunnistamista kaiken tasoissa sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa. Nämä palvelut tulee taas kytkeä kiinteästi esimerkiksi Kelan tuottamiin kuntoutuspalveluihin, jolloin voidaan edesauttaa osatyökykyisten paluuta työelämään. Työ- ja toimintakykyyn liittyvän kokonaisuuden hallinta ja tähän liittyvien kartoitus- ja kuntoutuspalvelujen yhteensovittaminen tulisi huomioida lainsäädäntötasolla.

Työttömyysturvalaissa puolestaan asetettaisiin reunaehdot työllistymistä edistävälle palvelulle, jonka ajalta asiakas saisi työttömyysetuutta. Lakiesityksessä työllistymistä edistävien palvelujen ulkopuolelle jätettäisiin työkyvyn ja työkyvyn selvittämiseen liittyvät palvelut. Tämä poikkeus tulisi poistaa esityksestä (ks. myös edellinen kohta), koska työ- ja toimintakykyyn liittyvät palvelut ovat merkittävässä roolissa monialaista palvelua tarvitsevilla asiakkailla ja heidän toimeentulonsa tulisi turvata myös ko. palveluihin osallistumisen aikana.

Sosiaali- ja terveysministeriön sosiaalihuollon työelämäosallisuutta tukevan lainsäädännön ja palvelujärjestelmän uudistamistarpeita selvittäneen työryhmän linjaukset (loppuraportti 2014) olisi hyvä toteuttaa maakuntauudistuksen yhteydessä. Työryhmän esityksessä linjataan mm. työelämäosallisuutta edistävien palvelujen järjestämisestä, kuntouttavaan työtoimintaan liittyvistä ja tämän palvelun korvaavista muutoksista sekä sosiaalihuollon roolista heikossa työmarkkina-asemassa olevien asiakkaiden palvelussa. Raportti sisältää hallituksen esityksen laiksi heikossa työmarkkina-asemassa olevien henkilöiden sosiaalisesta kuntoutuksesta. Maakunnallisen kasvupalvelumallin rakentamisessa on hyvä huomioida muut rinnalla kulkevat uudistukset, kuten esimerkiksi kuntoutuksen kokonaisuudistus, kuntouttavasta työtoiminnasta ja sosiaalisesta kuntoutuksesta tulevaisuudessa tehtävät linjaukset sekä osallistavan sosiaaliturvan kehittäminen. Näiden uudistusten huomiointi mahdollistaa vaikeassa työmarkkina-asemassa olevien ihmisten palvelujen ja etuuksien kokonaisvaltaisen kehittämisen.

21) 2 luku Etuuden saamisen yleiset työvoimapolitiittiset edellytykset, kommentit:

-

22) 2 a luku Työvoimapoliittisesti moitittava menettely, kommentit:

-

23) 5 luku Työttömyyspäivärahan saamisen edellytykset, kommentit:

4 a §: Ehdotetussa lakiesityksessä palkkatukityö kerryttäisi edelleen vain 75 % työssäoloehtoa. Työhön osallistuvan henkilön kannalta ei kuitenkaan tulisi ole merkitystä, onko työsuhde palkkatuettua työtä vai ei. Myös palkkatukityön tulisi kerryttää työssäoloehtoa täysimääräisesti. Linjaus myös alentaa palkkatuetun työn arvostusta.

24) 6 luku Työttömyyspäivärahan määrä ja kesto, kommentit:

-

25) 7 luku Työmarkkinatukea koskevat yleiset säännökset, kommentit:

-

26) 9 luku Työttömyysetuudella tuettu työnhakijan omaehtoinen opiskelu, kommentit:

Lappeenrannan kaupunki kannattaa omaehtoisen opiskelun mahdollistamista mahdollisimman joustavasti, jotta työttömien osaaminen voisi päivittyä mahdollisimman kattavasti vastaamaan työmarkkinoiden tarpeita. Sääntelystä saa käsityksen, että vain maakunnan toteama koulutustarve hyväksytään, ei palveluntuottajan. Epäselväksi jää, miten palveluntuottajan ja maakunnan välinen yhteistyö tosiasiallisesti toteutetaan, jotta maakunta voi ottaa konkreettisesti kantaa omaehtoisen opiskelun tukemiseen.

27) 10 luku Työllistymistä edistävien palvelujen ajalta maksettavaa etuutta koskevat säännökset, kommentit:

-

28) 10 a luku Kulukorvaus, kommentit:

-

29) 11 luku Toimeenpanoa koskevat säännökset, kommentit:

Nämä säännökset puuttuvat lausunnolla olevasta lakiesityksestä kokonaan. Kuitenkin järjestelmän muuttuessa em. säännösten arviointi on ensiarvoisen tärkeää, jotta ylipäätään voidaan arvioida eri toimijoiden tehtävien kokonaisuutta. Em. säännösten puuttuminen on niin merkittävää, että lakiesityksestä tulisi järjestää uusi kuuleminen säännösten valmistuttua.

30) 12 luku Muutoksenhaku, kommentit:

Kts. edellä kohta 29.

31) 13 luku Tietojen saamista ja luovuttamista koskevat säännökset, kommentit:

-

32) 14 luku Erinäisiä säännöksiä, kommentit:

-

Laki vuorotteluvapaalain muuttamisesta

33) Vuorotteluvapaan toimeenpanoon liittyvät tehtävät siirrettäisiin TE-toimistoilta työttömyyskassoille ja Kansaneläkelaitokselle. Lisäksi tehtäisiin vuorotteluvapaasijaista koskevia muutoksia. Kommentit:

-

Muutoksiin liittyviä muita lakeja:

- **Laki sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamista koskevan Euroopan unionin lainsäädännön soveltamisesta annetun lain muuttamisesta**

- **Laki kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain muuttamisesta**

- **Laki toimeentulotuesta annetun lain muuttamisesta**

- **Laki valtion virkamieslain 5 a §:n muuttamisesta**

- **Laki valmiuslain 99 §:n muuttamisesta**

- **Laki taloudelliseen toimintaan myönnettävän tuen yleisistä edellytyksistä annetun lain 1 ja 2 §:n muuttamisesta**

34) Kommentit muutoksiin liittyvistä laeista:

Laki kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain muuttamisesta: Tehty vain teknisiä muutoksia, mutta työttömyysturvalain aktiivimallin muutokset puuttuvat, mistä syystä lakimuutoksen tosiasiallisia vaikutuksia ei voi arvioida. Selkeä siirtymäsäännös tarvittaneen hallitun muutoksen toteuttamiseksi.

Laki toimeentulotuesta annetun lain muuttamisesta: Tehty vain teknisiä muutoksia, mutta työttömyysturvalain aktiivimallin muutokset puuttuvat, mistä syystä lakimuutoksen tosiasiallisia vaikutuksia ei voi arvioida.

Lisäksi Lappeenrannan kaupunki haluaa korostaa, että työmarkkinatuen kuntaosuus on erittäin keskeisessä asemassa työllisyyden ja kuntatalouden suhteiden arvioinnissa. Lappeenrannan kaupungilla ei ole tässä vaiheessa tiedossa, mikä on työmarkkinatuen kuntaosuuden kohtalo ja edelleen voidaan vain spekuloida mahdollisten muutosten vaikutuksia. Kuntien näkökulmasta onkin valitettava puute, etteivät TEM ja STM ole pystyneet parempaan koordinaatioon omien lakivalmistelujen osalta tässä suhteessa.

Laki kotoutumisen edistämisestä

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki kotoutumisen edistämisestä. Voimassa oleva laki kotoutumisen edistämisestä (1386/2010) kumottaisiin. Lain tarkoituksena olisi edistää kotoutumista ja hyviä väestösuhteita. Esityksessä säädettäisiin kotoutumisen edistämisestä selkeästi ja johdonmukaisesti ottaen huomioon maakunta- ja sosiaali- ja terveydenhuollon sekä aluekehitys- ja kasvupalvelu-uudistusten edellyttämät kotouttamista koskevat muutostarpeet. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi kotoutumista edistävästä palveluista ja viranomaisten tehtävistä kotoutumisen edistämisessä samoin kuin kotouttamisen yhteensovittamisesta ja seurannasta hallinnon eri tasoilla. Kotoutumisen edistämisen suunnittelu ja kehittäminen yhteen sovitettaisiin maakunnan ja kunnan muun suunnittelun kanssa.

35) 1 luku Yleiset säännökset, kommentit:

-

36) 2 luku Kotoutumista edistävät palvelut, kommentit:

Asiakastyön ja asiakkaiden kotouttamiseen liittyvien asioiden näkökulmasta lakiehdotus ei tuo kovin suuria muutoksia nykyinsäädäntöön. Etelä-Karjalassa kotoutumis- ja maahanmuuttopalvelut on pääsääntöisesti keksitetty Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystieteiden maahanmuuttopalvelujen alaisuuteen. Tilanne on ollut Etelä-Karjalassa jossain määrin erilainen kuin suurimmassa osassa Suomen kuntia. Toiminta on monelta osin jo ollut vuosien ajan maakunnallista. Toimintaa on kehitetty ja tehty yhteistyössä kuntien ja erittäin laajan yhteistyöverkoston kanssa. Periaatteessa uusi laki mahdollistaa vastaavanlaisen verkostomaisen toimintamallin, kuin mikä Etelä-Karjalassa on jo sovellettu. Esityksen mukaan kotoutumista edistävien palvelujen yhteensovittamisvastuu (§ 20) on maakunnalla yhteistyössä kunnan ja muiden toimijoiden kanssa. Laissa tulisi vielä selkeämmin vastuutta palvelujen kokonaiskoordinaatiovastuu yhdelle taholle. Esitetty muoto jättää tulkinnanvaraa, koska maakunnan ja kunnan tehtäviin jää osittain päällekkäisyyttä mm. koordinaatiovastuun osalta.

Kotoutumisen alkukartoituksen järjestämisvastuu on maakunnalla ja kunta osallistuu alkukartoitukseen maakunnan pyynnöstä. Sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämisvastuun siirtyessä maakunnalle tulee huolehtia siitä, että asiakastyötä koskevien kartoitusten ja suunnitelmien dokumentointivastuu on maakunnalla, joka huolehtii sosiaali- ja terveydenhuoltolain alaisesta toiminnasta.

12 § Kotoutumissuunnitelman 4 momentin mukaan ”Maahanmuuttajalle laaditaan lähtökohtaisesti yksi kotoutumissuunnitelma, joka sisältää suunnitelman laatimiseen ja toimeenpanon nähden tarpeellisia tietoja ja jota eri viranomaiset ja palveluntuottajat täydentävät, ellei salassapitosäännöksistä muuta johdu. Eri viranomaisten ja palveluntuottajien palveluista koostuva yhteinen suunnitelma voidaan laatia myös, jos maahanmuuttaja antaa suostumuksensa yhteisen suunnitelman laatimiselle. Maahanmuuttajan kotoutumissuunnitelma, perheen kotoutumissuunnitelma ja maahanmuuttajalle laaditut muut asiakassuunnitelmat voidaan maahanmuuttajan suostumuksella yhdistää yhteiseksi kotoutumissuunnitelmaksi.” Säännös on epäselvä. Eri suunnitelmien suhde on selkeämmin ilmaistu pykälän perusteluissa. Eri suunnitelmien suhde tulisi kirjata lakiin selkeämmin.

§ 14 kotoutumissuunnitelman järjestämisen 1 momentin mukaan maakunta vastaa siitä, että maahanmuuttajan kotoutumissuunnitelmaan sisältyvät palvelut muodostavat maahanmuuttajan kotoutumista edistävän tarkoituksenmukaisen kokonaisuuden. Pykälän 2 momentin mukaan perustellusta syystä kunta ja maahanmuuttaja voivat laatia kotoutumissuunnitelman keskenään. Jotta maahanmuuttajien kotouttaminen muodostaisi varmuudella kokonaisuuden, tulisi suunnitelman laadintavastuu olla vain yhdellä taholla ja yhteen suunnitelmaan yhdistää eri näkökulmat.

37) 3 luku Kotoutumisen edistäminen maakunnassa, kommentit:

Lukujen 3 ja 4 vastuut maakunnalla ja kunnalla kotoutumisen edistämässä ovat osin päällekkäisiä. Lainsäädännössä tulisi vahvemmin tuoda esille kuntien ja maakunnan velvollisuus yhteen sovittaa eri työryhmiä ja ohjelmavelvoitteita. Päällekkäisten resurssien kohdentaminen ei ole taloudellisesti eikä toiminnallisesti kannatettavaa. Laissa esille tuotu kunnan ja maakunnan välinen monialainen yhteistyö on kannatettavaa ja se tukee maahanmuuttajan kotoutumista sekä kunnan ja maakunnan yhteistyötä ja elinvoiman vahvistamista.

38) 4 luku Kotoutumisen edistäminen kunnassa, kommentit:

26 § Kotoutumisen edistämisen suunnittelu ja kehittäminen kunnassa

Pykälän 1 momentin mukaan ”Kunnalla on yleis- ja yhteensovittamisvastuu maahanmuuttajien kotouttamisen kehittämisestä, suunnittelusta ja seurannasta sekä kunnan kotoutumista edistävien palveluiden yhteensovittamisesta kunnassa.” Pykälän 4 momentin mukaan ”Kunnan kotouttamisen suunnittelu ja kehittäminen yhteen sovitetaan maakunnan suunnittelun kanssa siten kuin edellä 21 §:ssä säädetään.” Kunnan ja maakunnan välinen monialainen yhteistyö on kannatettavaa ja se tukee maahanmuuttajan kotoutumista sekä kunnan ja maakunnan yhteistyötä ja elinvoiman vahvistamista. Vastaava yhteensovittamisvelvoite tulisi koskettaa myös maakuntaa.

27 § Kunnan kotoutumisen edistämisen suunnittelu ja kehittämisen sisältö

Pykälän 2 momentin 5) kohdan mukaan erityisesti otetaan huomioon ”5) kotouttamisen yhteensovittamisesta vastaavan kunnan viranomaisen sekä kotoutumista edistävästä palveluista vastaavien tahojen nimeämäinen”. Kunnan on voitava itse päättää, miten kotoutumisasiat organisoidaan kunnassa. Kunnille ei tule säätää velvollisuutta nimetä kotouttamisen yhteensovittamisesta vastaavaa viranomaista.

39) 5 luku Valtion kotoutumista edistävät toimet, kommentit:

33 § Valtion laskennallinen korvaus kunnalle alkukartoituksesta, alkuvaiheen ohjauksen ja neuvonnan ja muiden kotoutumista edistävien palveluiden järjestämisestä

On otettava huomioon, että laskennalliset korvaukset eivät tähänkään asti ole kattaneet kuntien kustannuksia. Jos nykyisin alkukartoituksesta ja tulkitsemisen kustannuksista maksettavat erilliset korvaukset yhdistetään laskennalliseen korvaukseen, on pidettävä huolta siitä, että korvaustaso on riittävä. Voimassa olevan lain mukaan tulkitsemiskustannukset korvataan kunnille ilman aikarajaa. Lakiehdotuksen mukaan tulkitsemiskustannuksia korvattaisiin oleskeluluvan saaneiden turvapaikanhakijoiden osalta kolme vuotta ja kiintiöpakolaisten osalta neljä vuotta. Tämä merkitsee kunnille maksettavien tulkitsemiskustannusten korvausten vähenemistä.

Korvaukset on osoitettu lakiesityksessä kunnalle, mutta luvun 2 § 11 mukaan maakunta vastaa mm. alkukartoituksen järjestämisestä. Perusteluista käy ilmi, että maakunta saa korvauksen osana maakunnan yleistä valtionosuutta. Maakunnan saama korvaus olisi hyvä kirjata näkyviin ja velvoittaa maakunta myös raportoimaan kotoutumiseen käytetyt kustannukset.

40) 6 luku Ilman huoltajaa maassa asuvaa lasta koskevat säännökset, kommentit:

39 § Ilman huoltajaa maassa olevien lasten ja nuorten tuki

42 § Ilman huoltajaa maassa asuvien lasten ja nuorten asumisen ja tuen järjestäminen

On kannatettavaa, että maakunta jatkossa perustaisi tarvittavat perheryhmäkodit ja asumisyksiköt ja vastaisi niiden toiminnasta ja valvonnasta. Lappeenrannan kaupunki pitää lisäksi erityisen perusteltuna säilyttää sopimismenettely kunnan kanssa perheryhmäkotien ja asumisyksikköjen perustamisesta, jotta kunnalla olisi myös jatkossa edellytykset valmistautua varhaiskasvatuksen, opetuksen ja muiden palveluiden ja tuen järjestämiseen. Pelkästään perusteluissa oleva maininta maakunnan ja kunnan yhteistyöstä ei ole riittävä.

41) 7 luku Rekisterisäännökset, kommentit:

-

42) 8 luku Erinäiset säännökset, kommentit:

43) 9 luku Voimaantulo, kommentit:

Lappeenrannan kaupunki haluaa nostaa esille vielä kuntaliitonkin lausunnossa esille tulevan kuntaan ohjaamista koskevien pykälien nostamisen lakiesitykseen.

§ Kuntaan ohjaamisen valtakunnalliset tavoitteet

On kannatettavaa, että kuntaan ohjaamisen strategiset tavoitteet ja valtakunnalliset tavoitteet käsitellään osana aluekehittämistä. On myös tärkeää, että aluekehittämispäätöksen maakuntakohtaista osaa voidaan tarkistaa riittävän usein.

§ Kuntaan ohjaamisen suunnittelu ja kehittäminen maakunnassa

”Maakunta laatii alueensa kuntien kanssa sopimuksen ulkomaalaislain (301/2004) 90 §:ssä tarkoitettussa pakolaiskiintiössä Suomeen otettujen henkilöiden kuntaan ohjaamisesta. Maakunta laatii kunnan kanssa sopimuksen myös muiden kuin edellä tarkoitettujen kansainvälistä suojelua saaneiden henkilöiden kuntaan ohjaamisesta, mikäli se katsoo sopimuksen tarpeelliseksi ottaen huomioon maakunnan alueella olevien maahanmuuttajien määrä sekä erityisen tuen ja kuntaan ohjaamisen tarve.”

Yllä oleva kohta kuuluu pykälän 3. momentiksi. Nyt luonnoksessa tämä kohta on merkitty perusteluihin kuuluvaksi.

Kyseistä kohtaa on muutettava siten, että maakunnan ja kunnan välisen sopimuksen laatiminen säädetään velvoittavaksi myös silloin, kun kyseessä ovat alaikäisenä ilman huoltajaa tulleet henkilöt ja lain 3 §:n 1 momentin 6) kohdassa tarkoitettuja erityisiä toimenpiteitä tarvitsevat henkilöt.

§ Kuntaan ohjaaminen

”Maahanmuuttovirasto tai vastaanottokeskus luovuttaa salassapitosäännösten estämättä ilman aiheutonta viivytystä tiedon tämän lain 2 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettusta henkilöstä ja tämän vastaanoton aikana selvitetystä kuntaan siirtymisen kannalta tarpeellisista henkilö- ja muista tiedoista maakunnalle, joka ohjaa henkilön kuntaan.

Tämän lain 2 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettu henkilö voi siirtyä kuntaan myös vastaanottokeskuksen ohjaamana, jos se on henkilön itsensä kannalta tarkoituksenmukaista.”

Lainkohdan perusteluissa todetaan, että viime vuosina noin kaksi kolmesta oleskeluluvan saaneesta turvapaikanhakijasta on muuttanut kuntaan vastaanottokeskuksen avustamana tai itsenäisesti. Tämä nykyisin vallitseva käytäntö on lakiehdotuksessa otettu huomioon.

Pykälän 1 momentin perustelujen mukaan oleskeluluvan saaneen turvapaikanhakijan kuntaan ohjaaminen ilman kunnan kanssa tehtyä sopimusta olisi maakunnalle uusi tehtävä. On otettava huomioon, että säännös vaikuttaa myös kuntien toimintaedellytyksiin.

Sekä pykälän 1 että 2 momenttiin on lisättävä säännös, jonka mukaan maakunnan ja vastaanottokeskuksen on annettava kunnalle tarpeelliset tiedot kuntaan siirtyvästä henkilöstä. Lisäksi on kirjattava, että kuntaan ohjaamisen tulee tapahtua yhteistyössä kunnan kanssa.

Laskennallinen korvaus on maksettava kunnalle kaikista kuntaan siirtyvistä henkilöistä riippumatta kuntaan siirtymisen menettelytavasta. Korvauksen on oltava tasoltaan riittävä. On selvää, ettei voida edellyttää kuntien varaavan asuntoja muille kuin sopimuksen perusteella kuntiin muuttaville henkilöille. Asunnon varaamista ei lainkohdan perusteluissa edellytetäkään. Kunta järjestää kotoutumista edistäviä palveluja lain 28 §:n mukaisesti käytettävissä olevien määrärahojen rajoissa sisällöltään ja laajuudeltaan sellaisina, kuin kunnassa esiintyvä maahanmuuttajien palvelutarve edellyttää.